

**Discurs del Dr. Javier Lafuente en l'acte de presa de possessió del càrrec
de rector de la Universitat Autònoma de Barcelona**

Consellera de Recerca i Universitats,
Presidenta del Consell Social,
Secretària general,
Rector Crespo, rector Salvi, rectora Fitó,
Rector Pascual, rector Solà, rector Sancho, rectora Arboix,
Tinents, regidors, secretari del Departament de Recerca i Universitats,
Vicerectores i vicerectors,
Síndica de greuges de la UAB,
Deganes, degans, membres dels equips de deganat i de direcció,
Membres del Consell Social,
Directores i directors de departament,
Professorat,
Personal tècnic, de gestió i d'administració i serveis,
Alumnat,
Família, amigues i amics,

Bon dia a tothom.

Malauradament, he de començar parlant de les terribles conseqüències provocades per la dana al País Valencià i altres territoris de l'Estat. Vull traslladar tot el suport i solidaritat a les persones afectades i el condol a les famílies de les víctimes. La UAB s'ha posat a disposició de les universitats germanes de la zona des del primer moment i ha iniciat una campanya de donacions per contribuir a la reconstrucció en l'àmbit que ens és propi: l'educació. La Fundació Autònoma Solidària serà l'encarregada de gestionar l'import recaptat. Avui, des d'aquí, us convido a participar-hi.

I ara, com no pot ser d'una altra manera, inicio el meu primer discurs d'aquest segon mandat expressant el meu agraïment més sincer a la comunitat universitària per la confiança que ha dipositat en el meu projecte —el nostre projecte d'equip— per seguir liderant i dirigint la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquesta confiança m'omple d'orgull i és un estímul per dedicar tots els meus esforços a estar a l'altura de les expectatives i els desafiaments que comporta el càrrec.

Però, abans de mirar cap al futur, m'agradaria dir unes paraules per a algunes de les persones que m'han acompanyat en aquest camí i que m'han ajudat a arribar fins al dia d'avui.

Vull donar les gràcies als meus pares, per creure incondicionalment en mi i animar-me sempre a arriscar-me; a Juan Lema, per dirigir la meva carrera cap a l'enginyeria química; a Manel Poch, per acompanyar-me durant més de vint anys i per continuar sent un dels meus millors amics; a Carles Solà, per creure en mi i donar-me suport sempre que ha estat necessari, i a tots els integrants del meu grup de recerca: Juan, David, Julián, Albert, Oscar i molts més.

A la meva família, moltes gràcies per fer-me sentir orgullós de vosaltres cada dia i per donar suport incondicional a totes les meves propostes.

Als companys de l'equip de la rectora Arboix, gràcies per ensenyar-me una universitat molt més gran i diversa i fer-me molt més fort.

Gràcies a tot l'equip de persones que l'any 2020, enmig de la pandèmia, ens vam posar en marxa per afrontar una situació molt complexa i amb grans reptes al davant. Vull agrair a la Tatiana i a la Carme que s'incorporessin a l'Equip de Govern quan les vaig necessitar en un moment molt difícil.

I en aquest moment he de recordar el nostre company, Pep Vendrell. Abans d'acabar de concretar l'equip vam parlar moltes hores, de moltes coses: de docència, de gestió, de recerca, de la universitat, de la vida... I una vegada iniciat el mandat, en Pep va ser també un company de llargues xerrades al final de les llargues jornades laborals... Pep, amic, gràcies per haver estat amb nosaltres; no t'oblidarem mai.

Ara, vull agrair de tot cor l'esforç de l'equip de persones que fa uns mesos em va fer costat per preparar un projecte engrescador per a la nostra universitat i en el qual heu posat el vostre talent i energia. Hem treballat intensament, han estat moltes hores plegats, pensant, debatent, compartint. Junts hem dissenyat un projecte magnífic, ambiciós i integrador, amb una mirada cap al futur, de gran força i projecció, tant per al nostre entorn proper com a escala global. Gràcies, Esther, Virginia, Anabel, Assumpció, Rafel, Xavi, Xavier, Rosi, Ramon, Paqui, José Luis, Laura, Oscar, Paco, Toni, Nati, Maria, Vicente i Àngels. Estimades amigues i amics, sense la vostra empenta i determinació sabeu que no seríem avui aquí.

Gràcies a totes les persones que m'heu ensenyat, ajudat, aconsellat i acompanyat des d'un dia de setembre de 1977, en què vaig aparèixer a la Facultat de Ciències de la UAB una mica desorientat, però amb moltes ganes d'aprendre, fins al dia d'avui. 47 anys en aquesta universitat.

Ara toca mirar el present i cap al futur. Però deixeu-me recordar el que vaig dir al conseller d'Empresa i Coneixement, Ramon Tremosa, en el meu parlament d'ara fa just quatre anys:

«L'emergència del moment ha impedit avançar en un nou model de finançament per a les universitats. El Govern, amb el Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement, va iniciar un pla estratègic per canviar la societat, i en aquest pacte es considerava un nou model de finançament del sistema universitari i del de recerca i coneixement.

Conseller, necessitem aquest nou model, que substitueixi el que s'està utilitzant, un model antic amb pocs diners i molt injust per a la nostra universitat. Creiem que el nou model no només ha de considerar les necessitats generals de totes les universitats, sinó que ha d'incloure altres indicadors en relació amb les necessitats més específiques, com és en el nostre cas el campus: som l'única universitat que ha de gestionar un territori, amb carrers, jardineria, transport, il·luminació exterior, seguretat, entre altres despeses.»

Consellera, avui som aquí. Han passat quatre anys, diferents governs al país, ja tenim la LOSU i la Llei de la ciència, però, en els aspectes referents al nou model de finançament universitari, continuem on érem.

En el mateix parlament de la primera presa de possessió, reclamava:

«Aquesta crisi pressupostària ha afectat les nostres infraestructures, sí, però són les persones qui més l'han patit i les que difícilment podrem recuperar. En aquests anys hem perdut talent i s'han envellit les plantilles, tant del personal d'administració i serveis com del personal docent i investigador.»

Consellera, en referència al personal docent i investigador, he de reconèixer que hem avançat, estem avançant, però, com et vaig dir el dia de la nostra primera trobada, el 2 de setembre passat, necessitem fer una acció estratègica i una aposta clara per millorar la situació del personal tècnic, de gestió i d'administració i serveis. Hem d'adaptar el sistema públic universitari al segle XXI, hem de rejuvenir, incrementar i tecnificar la nostra plantilla. I per fer-ho ens calen recursos. A la UAB la relació de PTGAS/PDI és de 0,82 i la mitjana d'edat, de 56 anys. S'ha de fer un esforç pressupostari i de capítol I per transformar l'administració i els serveis universitaris. Per abordar amb garanties els reptes que tenim al davant ens cal construir un nou model de gestió universitària.

Per acabar les peticions, no puc deixar de dir que necessitem un pla d'inversions universitàries actualitzat i pluriennal. L'any 2010, el pressupost del PIU per a l'Autònoma era, en xifres absolutes (sense comptar la inflació), el doble que aquest any, 14 anys després, amb un IPC acumulat del 32 %. Hem d'actualitzar les nostres infraestructures caduques, després de més de deu anys sense inversions, i hem de posar en marxa nous projectes per revitalitzar la nostra institució.

A partir d'avui mateix, seguirem treballant intensament, com hem fet durant el primer mandat, per fer de la UAB una institució inclusiva, diversa, cooperativa, transformadora, oberta, global i de referència per a la nostra ciutadania, una universitat en què totes les persones es trobin bé i se sentin segures i tranquil·les.

Durant els pròxims anys, el meu compromís com a rector se centrarà en set eixos fonamentals:

1. *La comunitat de la UAB.* La Universitat és una comunitat d'estudiants, professorat i personal d'administració en què tothom té el seu paper. L'esforç col·lectiu ha permès fer de la UAB una universitat de referència, i nosaltres volem portar-la a noves fronteres de confiança i excel·lència, vetllant pel benestar de tothom.
2. *La recerca, la innovació i la transferència.* Impulsarem la recerca d'alt nivell, afavorint la col·laboració interdepartamental i amb altres institucions que ens permeti afrontar amb les màximes garanties els reptes actuals i futurs.
3. *Els estudis i la docència.* Prioritzarem una formació de qualitat i innovadora, adaptada a les necessitats de la societat, cada vegada més canviant i, alhora, exigent. Fomentarem metodologies que estimulin el pensament crític del nostre alumnat i la formació contínua del professorat.
4. *Responsabilitat social i benestar comunitari.* Treballarem per seguir enfortint el lligam amb la societat i per promoure la igualtat d'oportunitats i el benestar, individual i col·lectiu. El nostre objectiu és formar professionals i ciutadans compromesos.
5. *El campus i el territori.* El campus de la UAB és un model de sostenibilitat i eficiència. Continuarem treballant per millorar l'accessibilitat i per promoure pràctiques responsables amb el medi ambient. La Universitat ha d'ocupar una posició central en la transformació del territori. En col·laboració amb altres actors, i seguint els principis de l'RRI (recerca i innovació responsables), continuarem liderant aquest procés de transformació cap a un model territorial de desenvolupament intel·ligent, sostenible i inclusiu.
6. *La UAB al món.* Seguirem ampliant les aliances internacionals i aprofitarem les oportunitats globals per als nostres estudiants i alumni, i consolidarem la nostra presència internacional.
7. *Polítiques digitals.* Implementarem estratègies digitals per fomentar la innovació i garantir la seguretat i la protecció de dades, les quals inclouran l'ús d'intel·ligència artificial per millorar la gestió, la recerca i la transferència.

Per dur a terme aquests compromisos i assolir els objectius confio plenament en el talent, la dedicació i l'esperit col·laboratiu de la nostra comunitat universitària. Junts podrem superar els desafiaments i continuar avançant cap a un futur prometedor per definir la universitat del 2050.

I aquí vull posar especial èmfasi en la importància del diàleg obert i constructiu. El meu equip i jo mateix estarem sempre disposats a escoltar la veu de les persones que formeu part de la comunitat i a treballar amb vosaltres. Les vostres idees, preocupacions i propostes són fonamentals per ajudar-nos a seguir construint una Universitat encara més forta i capdavantera.

Tant de bo aquest diàleg obert i constructiu fos la norma, i no l'excepció, també a escala mundial. La situació política no convida a l'optimisme. Però és precisament en aquests temps d'intoxicació, de notícies falses, que des de la universitat hem de fer-nos sentir i oferir la llum que podem aportar des del coneixement i la ciència.

Davant dels conflictes oberts, tant al Pròxim Orient com a Ucraïna, la resposta d'alguns dirigents polítics és fomentar encara més l'ús d'armes de gran capacitat per fer mal i atiar discursos bel·licistes, davant dels quals ens hem de rebel·lar. No ens cansarem de defensar solucions pacífiques, negociades i justes dels conflictes. No podem mirar cap a un altre costat. Ens hi va, literalment, el futur del planeta.

Compto amb vosaltres per portar la UAB encara més lluny!

Moltes gràcies.

Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), 21 de novembre de 2024